

Irodalmi lapok főszerkesztőinek tanácskozása

A realizmusról, a népiségről és a pártosságról fogalmak korszerű irodalmi értelmezéséről kezdődött tanácskozás kedden Budapesten, a Magyar Írók Szövetsége székházában. A bolgár, csehszlovák, kubai, lengyel, mongol, NDK-beli, román és szovjet irodalmi folyóiratok főszerkesztőinek egyhetes tanácskozásán az

irodalomban fontos jelenségeket, fogalmakat újabb értelmezéséről cserélnek véleményét.

A nyitónapon a résztvevőket Garai Gábor, a Magyar Írók Szövetségének főtájtára köszöntötte, majd Koczka Sándor irodalomtörténész, az írószövetség kritikai szakosztályának titkára tartott vitaindító előadást. (MTI)

Előadóművész-fesztiválok

Minden évben a költészet hetében

Döntés született arról, hogy jövőre április 18-án ismét Győrött, a Kisfaludy Színházban tartják a III. előadóművész-fesztivált. A hazai vers- és prózamondók ünnepi estje zárja majd a József Attila születésének 75. évfordulóját köszöntő rendezvények sorát.

A rendező szervek: a Kulturális Minisztérium, a Magyar Színházművészeti Szövetség, a Magyar Írók Szövetsége, a Magyar Rádió és Televízió a hivatásos előadóművészek jelentkezését várja. A január elsejéig — a Magyar Rádió irodalmi osztályán — jelentkező művészek közül választják ki a fesztivál szereplőit, akik József Attila és egy mai magyar költő művét tolmácsolják majd. Az ünnepi estet a Magyar Rádió és Televízió egyben adásban közvetíti.

A magyar előadóművészet reprezentatív ünnepét minden évben a költészet hetében rendezik meg, más-más megye központjában, másodévenként Győrben. A szervező bizottság kiváló magyar és külföldi előadóművészeket hívhat meg ven-

dégszereplésre ezekre az estekre. Ekkor adják át a díjakat azoknak a művészeknek, akik a megelőző egy évben kiváló teljesítményt értek el. (MTI)

Gyógypedagógiai konferencia

Az iskoláskort megelőző időszak nevelési kérdéseit vitatják meg a szakemberek a szocialista országok tegnap a Kertészeti Egyetemen megkezdődött II. gyógypedagógiai konferenciáján. A négy napos tanácskozáson mintegy ötven külföldi és 120 magyar gyógypedagógus vesz részt. A tanácskozási Hanga Mária oktatási miniszterhelyettes nyitotta meg. Kiemelte: hazánkban folyamatosan fejlődött a gyógypedagógia-nevelési intézményhálózata. Mind több helyen működik a szülőknek szóló nevelési tanácsadás. Arra töreksenek, hogy a

Kriminológiai szimpózium

A szocialista kriminológia és a modern büntetőjog a büntetés fő céljai közé sorolja a speciális és az általános megelőzést. Ennek hatékonysága akkor megfelelő, ha képes visszatartani az elítélteket újabb bűncselekmények elkövetésétől, illetve alkalmas arra, hogy az állampolgárokat a törvények tiszteletére nevelje. A hazai gyakorlatban a tapasztalatokat dr. Vigh József egyetemi tanár, az ELTE kriminológiai tanszékének vezetője kedden Visegrádon, a szocialista országok IV. regionális kriminológiai szimpóziumának összefoglaló előadásában ismertette.

A csütörtökig tartó visegrádi tanácskozássorozaton az az Igazságügyi Minisztérium, a Belügyminisztérium, a Legfelsőbb Bíróság, a Legfőbb Ügyvétség, az Országos Kriminológiai és Kriminálisztikai Intézet, valamint az egyetemek e tárgyat oktató tanszékének képviselői mellett részt vesznek bolgár, csehszlovák, lengyel, NDK-beli, román és szovjet társintézmények képviselői, szakértői. A konferencia első napján a szabadságvesztés büntetés hatékonyságának kérdéseiről fejtették ki véleményüket a szakemberek.

súlyosabban károsodott gyermekeket bevonják a korai elátás formáinak egyikebe, az enyhébben károsodottakat pedig a szakemberek lehetőleg az épek közösségében neveljék, megfelelő egyéni bánásmódban részesítve őket.

A nap folyamán a program szerint a bolgár, a vietnami és a magyar küldöttség vezetője számolt be a fogyatékos gyermekek nevelésében országukban elért eredményekről és a feladatokról. A konferencia alkalmából speciális taneszközellátás nyílt a Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskolán.

lalkoznak. A felmérő lapok összesítésekor sok mindenre fény derül.

Hogy már évek óta rendszeresen végeznek munkanap-fényképezést a gyárban, abból a következő évtől kezdődően különösen sokat profitálhatnak. Mert egyre fontosabbá válik annak a vizsgálata, hogy kinél a munkájára és hol van szükség.

H. I.

Szovjet vendég-professzor Szegeden

A József Attila Tudományegyetem és az odesszai egyetem oktatási és tudományos együttműködése keretében Szegeden tartózkodik Alekszej Vsevolodovics Bogatszkij akadémikus, az odesszai egyetem szerves kémiai tanszékének vezetője. A szovjet kémikus professzor látogatásának célja, hogy a két testvérváros egyetemének több éves kapcsolatára alapozva tovább bővíljenek az együttműködés területei.

Ezzel kapcsolatosan megbeszéléseket folytatott dr. Krajcok Gyulával, a JATE rektorhelyettesével. Bogatszkij aka-

Az ipari tervezőművészetről

A Magyar Képző- és Iparművészek Szövetsége alelnökének nyilatkozata

Az iparművészet növekvő társadalmi jelentőségének, gazdasági szerepének jegyében a művészeti alap, egy az ipari tervezőművészek munkáját szervező, támogató irodát létesít — jelentették be az iparművészet jelenéről és jövőjéről megtartott szakmai konferencián. E sajtós művészeti ág gondjainak enyhítését célzó elhatározás jelentőségéről Buzás Árpád a Magyar Képző- és Iparművészek Szövetségének alelnöke nyilatkozott:

— Örömmel hallottuk, hogy a művészeti alap — amely e fontos művészeti ágon belül elsősorban a kézműves iparművészet bázisa — nem zárkózik el az ipari tervezőművészet támogatásától sem. Ezzel a lépéssel kulturális kormányzatunk felkarolja az alkotóművészek közérdekű kezdeményezéseit, és segít megoldani évek óta sokszor és sokféleképpen megfogalmazott gondjainkat.

Nem véletlenül hangsúlyozom ezt: az ipari tervezőművészet jövője nemcsak az érintett művészek és nem is csak az ipar ügye. Több iparági minisztériumot érintő, ágazatközi probléma, és egyben az egész társadalom gondja.

— Említésre méltó, hogy az ipari művészet és az iparművészet külön címszó alatt, más-más meghatáro-

zasként szerepel az esztétikai kislexikonban. Eszerint az egyiknél a használati érték, a másiknál inkább a díszítőjelleg dominál. E két, egymást kiegészítő művészeti ág ilyenfajta megkülönböztetése nyilvánvalóan tartóhatatlan: mindkettő fontos, és nem is ellentétei egymásnak.

— Az iparművészet ezen ágainak megvannak a maga „fehér foltjai”. A két szakterület képviselői nem ismerik eléggé, és nem is nagyon becsülik egymás munkáját, és a kettő között egyfajta belső besorolás érvényesül: könnyen ráfogják egymásra, hogy a másik például csak hamutartókat „csinál”. Ilyen körülmények között pedig az iparművészet nem is lehet alkalmas egy-egy meghatározott népgazdasági feladat — például egy átfogó környezetalakítási program — végrehajtására. Márpedig szocialista társadalmunk egyik legfontosabb alapelve, hogy meghatározza a munkához való viszony, s a munka közben — a környezet s a munkaeszközök által — olyan esztétikai élmények, benyomások érhetik a dolgozót, amelyek alig-alig helyettesíthetők mással. Az ebben rejlő lehetőségeink pedig még kihasználatlanok.

— Ugyanakkor az iparművészek munkafeltételei és lehetőségei szegényesek, kevés megbízást is kapnak. Komoly feladatok nélkül pedig nemigen lehet „gyakorolni” a szakmát. Ennek oka nem mai keletű: a legtöbb helyen áldatlan körülmények között, és kezdetleges szemlélettel, egymástól elszigetelve dolgoznak. Pedig közben változott a piac, változtak az igények. Ezzel szemben a kézműves iparművészet struktúrája, intézményrendszere is a társadalom igényei szerint alakult ki, és ezek a művészek minden szinten kapcsolódhattak, igazodhattak a társadalom változásaihoz. Ezt hiányoljuk mi az ipari tervezőművészet területén, ahol a művész egyedül állt, többnyire az iparral szemben, s nem esoda, hogy idővel elmenekült.

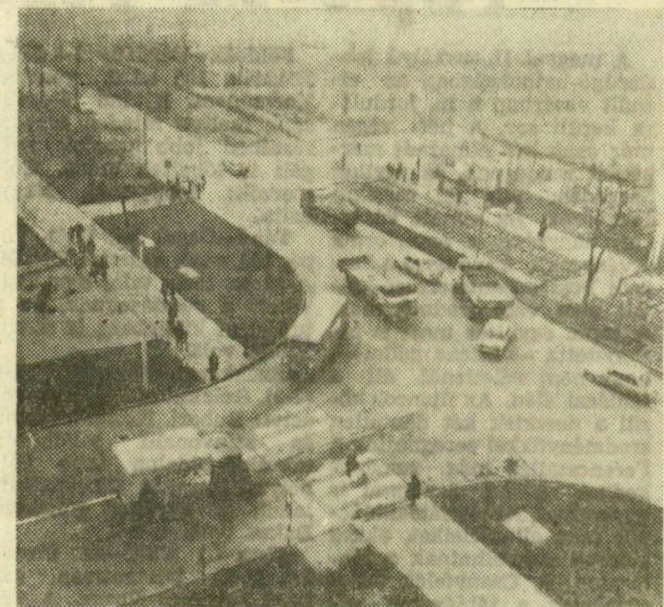
— Ennek az állapotnak a megváltoztatásában jelent fontos mérföldkövet az, hogy végre megkezdült a párbeszéd az iparral és a művészeti alap jóvoltából — az ígért iroda létrejöttével — az ipari tervezőművészetnek is lesz gazdája. Olyan fóruma, amely szolgáltatójelleggel, állami szinten szervezi, támogatja a munkánkat a nagyobb közösségek igényei szerint, a társadalom érdekében. S ezt a lépést csak örömmel üdvözölhetjük — fejezte be nyilatkozatát a szövetség iparművész alelnöke. (MTI)

Zászlók a térképen

Nacsa Lászlónak, a Szegedi Közlekedésbiztonsági Tanács titkárnak szobájában jókora térkép látható a falon. A térképen csöpp színes zászlók; az idén Szegeden történt könnyű, súlyos és halálos sérüléssel végződő balesetek színhelyét jelölik.

A zászlókat pontosan összeszámolni nem könnyű feladat, hagyjuk a szakemberekre; ők ezt év végén, amikor a baleseti statisztikát készítik, úgyis megteszik. Most elégedjünk meg az első kilenc hónap tapasztalataival: ez idő alatt közel 220 balesetet okozott a figyelmetlenség, a közlekedési szabályainak megsértése. Tíz baleset halálos kimenetelű volt.

A kezdő sorokban említett térképre pillantva e veszélyes kereszteződéseket könnyű felsorolni. A Nagykőrűt három pontján: a Párizsi körút és a Kossuth Lajos sugárút; a Nagykőrűt és a Tolbuhin sugárút; valamint a Nagykőrűt és a Csongrádi sugárút kereszteződésében összesen tizenöt baleset volt az idén, az egyik halállal végződött. Jóllehet mindhárom ponton jelzőlámpák segítik a járművezetőket, ezeket a he-

József Attila sugárút—Retek utca—Róza utca kereszteződése: a város egyik legveszélyesebb pontja

lyeket fokozott elővigyázatossággal kell megközelíteni. A tapasztalatok szerint a balesetek túlnyomó része olyankor történt, amikor a lámpák sárga villogó fényével, illetve egyáltalán nem világítottak.

A baleseti térképnél maradva: a Retek utca—József Attila sugárút—Róza utca kereszteződése meglehetősen olyan pont, ahol igen sűrűn sorakoznak az emlékeztető zászlócskák. Idén hét balesethez vonult ide ki a rendőrség. Az okok vizsgálatakor kitudott: a jelzőlámpák utasítását semmibe véve sokan nem adják meg az áthaladás elsőbbségét, illetve szabálytalanul kamurodnak. A József Attila sugárút másik három, igen veszélyes kereszteződése: a sugárút és a Budapesti körút, illetve a Csaba és a Debreceni utca kereszteződése.

A Pacsirta és a Zákány utca; a Feltámadás és a Hétvezér utca kereszteződése meglehetősen kritikus pont, jóllehet ezeken az útvonalakon is táblák tudatják a járművezetőket, kit illet meg az áthaladási elsőbbség. Veszélyes útkereszteződés Szegeden, a Közép és a Bal fásor kereszteződése.

A közlekedés biztonságáért felelős szakemberek megálapították, jó ideig bokrok, fák zavarták itt a járművezetők előtt a kilátást. A régi közúti hid Roosevelt téri hídfőjében viszont nincs ilyen gond: itt lámpák szabályozzák a forgalmat, igaz gyakran csak a sárga villogó fény figyelmezteti körületekintésre a járművezetőket. Idén három baleset történt ebben a kereszteződésben, az egyik halálos kimenetelű volt. A tragédiát az a járművezető okozta, aki tilosban hajtott át az úton.

A balesetekről szólva nem lehet eleget hangsúlyozni a szerencsétlenségek túlnyomó többségéért azok a felelősök, akik a KRESZ szabályait, a jelzőlámpákkal mit sem törődve megsejtenek elsőbbségadást kötelezettségükről. A járművezetők közül leggyakrabban a személyautók volánja mögött ülők szabálytalankodnak, őket a figyelmetlenségben a segédmotor-kerekpárosok követik. Gyalogosok — meglehetősen az év kilenc hónapjának társadalmi összességét statisztikából idézzük — 40 esetben okoztak eddig Szegeden balesetet.

L. Zs.

Mennyi idő a munkaidő?

Felmérések az Ikarus szegedi gyárában

A gyárban történt: az egyik műhelyben egy lakatosnak rejtélyesen tűnő módon jóval nagyobb volt a teljesítménye, mint a társainak. A „titokra” egy munkanap-fényképezésről derült fény. Új szerszámokat készített magának, és saját biródalmaiban belül szervezettebbé tette a munkáját is. Miután módszerét általánosá tette a műhelyben, a többiek is hasonló teljesítményt produkáltak.

Egy technológia megvalósításakor előfordulhat, hogy az érvényben levő norma teljesítéséhez kevesebb idő is elég. Ilyenkor az új normát szintén a munkanap-fényképezés segítségével állapítják meg. Két-három napig figyelik a dolgozók tevékenységeit. Méri, a munkával töltött időt, és a veszteségidőt is. Az adatok összeállítása után tiszta képet nyernek arról, hogy mennyi idő alatt készíthető el egy-egy termék.

Az Ikarus szegedi gyárában nagy gondot fordítanak a veszendőbe menő idő mérésére. Arra kíváncsiak, hogy mi a gátja a munkaidő teljes kihasználásának. Egy ilyen felmérés két hétig tart. A jelentést készítő szakember óránként végigjárja az üzemet, és feljegyzi, ki, miért nem dolgozik abban a pillanatban. Az ilyen módszerrel készült dokumentu-

mok tanúsága szerint az üzemben körülbelül 15 százaléka nem munkával töltött idő. Ennek jó részéért a dolgozók felelősek: cigarettá, tereferé, tizóraizás és más effélék rontják a hatékonyságot. Sokszor kénytelenek tétlenül ácsorogni a gép mellett anyaghiány miatt is.

A felmérések eredményeit sokan és sokféleképpen tudják hasznosítani: a technológiai utasítás elkészítésétől, a napi munka megszervezéséig szinte mindenütt. Az egészben az tűnhet furcsának, hogy a gyárban nagyjából mindig ugyanannyi marad a nem munkával töltött idő. Az üzemben ezt azaz is magyarázzák, hogy sokszor kell megváltoztatni egy-egy műhely megszokott termelési rendjét.

Itt, Szegeden készül az Ikarus buszok alkatrészeinek zöme. S szinte minden egyes újabb autóbusszéria valamiben különbözik az előzőtől. Elég, ha csak egy félkeret anyagát kell megváltoztatni, már akkor is módosul a technológia.

Előfordul azonban, hogy a gyár termelésirányítóinak a hibái miatt vannak tételekre ítélt a fizikai dolgozók. Ezért a szellemi dolgozók munkáját is „fényképezzük”. Ők saját maguk töltik ki az adatlapokat; jegyzik, hogy mikor, mivel fog-